

Posudek vedoucího diplomové práce

Název diplomové práce: ***Obraz smrti v pozdní adolescenci***

Autorka diplomové práce: Bc. Blanka Kubová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. David Doubek, Ph.D.

Aktuálnost tématu: Téma práce si studentka sama zvolila a odráželo její potřeby a intelektuální vývoj. Ze společenského hlediska jde o téma spíše univerzální než aktuální.

Rozsah: Odpovídá požadavkům na rozsah magisterské práce.

Formální stránka práce: Práce odpovídá nárokům a požadavkům, kladeným na tento typ práce.

Obsahová stránka práce

Blanka Kubová se chtěla věnovat tématu smrti a společně jsme došli k závěru, že téma je nutné nějak omezit a postavit na reálnou půdu. Zvolili jsme proto výzkumnou strategii konceptualizace tohoto abstraktního pojmu, traumatu a představy jednou určitou ohraničenou skupinou lidí. Neusilovali jsme o analýzy situací umírání ani pomoci umírajícím ani o umírání jako subjektivní problém. Vzhledem k určitému biograficky laděnému zakotvení práce jsme zvolili skupinu autorčinných vrstevníků, jak tito mladí lidé zpracovávají toto univerzální téma „jakoby každý byl myslitelem“, tedy vlastně s jakými folk-teoriemi a kulturními zdroji pracují lidé určitého věku, kterému je přirozená smrt v horizontu vzdálená.

Autorka pracovala velmi zodpovědně, poctivě a systematicky. Zpracovala rozmanité psychologické a antropologické zdroje a provedla sérii hloubkových rozhovorů s pěti informátory a zachycuje ve své práci myšlenkové strategie a kontradikce se kterými se její informátoři tváří v tvář tématu potýkali. Ve svém materiálu vyčleňuje dva výraznější kontrastní koncepty, které oba rozdělují chápání (spíše deklarování) konce a smyslu konečnosti, jeden deklaruje opatrně křesťanské motivy posmrtného života, druhý je otevřeně neguje, ale touží po „optimismu“ scientistně chápané věčnosti koloběhu přírody.

A jsou to zejména zachycené kontradikce či ironie, které bych v práci vyzdvihl, které dávají plastičnosti těmto folk-teoriím, které jsou jinak trochu umělé (nevyhnutelně) – jako například reflexi „křesťanské“ teorie, týkající se schematizujících „dojemných“ scén, kdy respondent hodnotí scénu usmíření jako moment bezmoci umírajícího, který se v místnoti nemůže bránit přítomnosti osob, kterým se v životě vyhýbal.

Spíše než by informátoři tedy byli úplně samostatnými mysliteli, kteří mají toto téma reflexivně zvládnuté působí, jakoby referovali o rozptýlení schematických náboženských elementů, ze kterých si skládají svůj koncept, který se ale vždy jeví jako do jisté míry ad hoc spletený pokus o zvládnutí nepředstavitelného.

Dovedu si představit, že by jiný interpret interpretoval rozhovory, postoje a folk teorie vyhraněněji nebo ostřeji, zohlednil více tento umělý a vypůjčený či ideologický charakter je tvořících elementů, zde předkládané interpretace jsou možná příliš civilní.

Domnívám se, že je to způsobeno obtížností tématu a jeho traumatizující silou, která postihuje jak tazatele, tak odpovídajícího, tak interpreta; myslím však, že je to tento aspekt, který autorku vedl k tomu aby se tématem zabývala a skrze svou práci si jej nějak racionalizovala a že je třeba z tohoto hlediska práci hodnotit jakou úspěšnou. Práci doporučuji k obhajobě.

Mgr. David Doubek, PhD